

Olsztyn, 2 listopada 2021 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-V.431.1.13.2021

**Szanowna Pani
Urszula Mironowicz
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej**

ul. Mazurska 10
14-105 Łukta

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łukcie (ul. Mazurska 10, 14-105 Łukta, REGON 004450243, NIP 741-14-87-987).

W okresie objętym kontrolą, wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łukcie nadzorowała **Pani Urszula Mironowicz**, która dnia 3 października 1990r. została mianowana na stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie.

(dowód: akta kontroli: 10.3)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny :

Anna Stejn– inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu - **przewodnicząca zespołu kontrolnego**

- legitymacja służbowa nr 17/2021 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 września 2021 roku nr FK-IV.0030.661.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łukcie.

Małgorzata Mazur– inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu

- legitymacja służbowa nr 33/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 24 września 2021 roku nr FK-IV.0030.660.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łukcie.

(dowód: akta kontroli: 6, 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 7 października 2021 roku do 14 października 2021 roku. Odnotowano ją pod pozycją 22 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łukcie.

(dowód: akta kontroli: 9.2)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. niektóre czynności kontrolne prowadzone były w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Elblągu, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowanie ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w pierwszym dniu kontroli, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolerów, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolerów do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której kontrolerzy przekazali wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowali o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-V.431.1.13.2021

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464 ze zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniem.**

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz sprawozdań sporządzonych przez jednostkę kontrolowaną i przedłożonych do Oddziału Budżetu i Analiz Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, dokonano następujących ustaleń:

- W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **189.000,00 zł (484 świadczeń).**

- Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) wyniosła **46.590,35 zł**, co stanowiło **24,65 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
- Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2020 roku – wyniosło **1.772.575,00 zł**.
- Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w Gminie Łukta, stanowił:

433,59 zł - w IV kwartale 2019 r.,

4.989,84 zł - w okresie I, II i III kwartału 2020 r.

- Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów.

Organ właściwy – tj. Wójt Łukty – na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych przeznaczył łącznie w: IV kwartale 2019 roku i w okresie od I do III kwartału 2020 roku kwotę **64.122,81 zł**.

(dowód: akta kontroli: 9.2)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Łukta liczy ok. 4.430 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Łukta. Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Łukta zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie.

Czynności kontrolne wykazały, że powyższe zadania realizowane były zgodnie z art. art. 8a, 8b i 8c oraz zgodnie z art.12 ust.2 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021r. poz. 877 ze zm.). W jednostce kontrolowanej decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. Wójta Gminy Łukty. Ustalono, że zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze *Uchwały Nr XXIII/120/2012 Rady Gminy Łukta z dnia 31 października 2012 r.* w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie zmienionego: *Uchwałą Nr XLIV/234/2014 Rady Gminy Łukta z dnia 29 sierpnia 2014r.*, *Uchwałą Nr XXI/120/2016 Rady Gminy Łukta z dnia 29 kwietnia 2016r.* oraz *Uchwałą Nr VI/17/2019 Rady Gminy Łukta z dnia 29 marca 2019r.* Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki kontrolowanej – między innymi – stanowił, że „(...) Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

(dowód: akta kontroli:17.3)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie*,

wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie z dnia 7 października 2016 r. wraz ze zmianami zawartymi w Zarządzeniu Nr 2/2019 z dnia 3 czerwca 2019r. oraz w Zarządzeniu nr 3/2019 z dnia 24 czerwca 2019r. Kierownika GOPS w Łukcie. Po dokonaniu analizy tego dokumentu kontrolujący stwierdzili, że obowiązujący Regulamin Organizacyjny był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 10.3)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonym działań kontrolnych ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował jeden pracownik zatrudniony na umowę o pracę od dnia 6 listopada 2009 r. na czas nieokreślony na stanowisku referenta ds. funduszu alimentacyjnego. Niniejszy pracownik realizuje zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik zajmujący się między innymi realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności oraz upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy Łukty – niezbędne do prowadzenia postępowań administracyjnych z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Kierownik Ośrodka posiadał upoważnienia do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz do wydawania decyzji z tego zakresu.

W okresie objętym kontrolą pracownik merytoryczny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie uczestniczył w szkoleniu mającym wpływ na podwyższenie stanu wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 10.3)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie zajmuje dwa budynki wolnostojące przy ul. Mazurskiej 10 oraz przy ul. Mazurskiej 16a. Zadania objęte kontrolą realizowane są w budynku przy ul. Mazurskiej 16a. Jest to budynek jednokondygnacyjny składający się z dwóch pomieszczeń. Osoba realizująca zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje jeden pokój o powierzchni ok. 13 m². Warunki pracy są bardzo dobre. Stanowisko pracy wyposażone jest w sprzęt i urządzenia biurowe niezbędne do realizacji zadań. Po przeciwnej stronie stanowiska pracy utworzono kącik dla interesantów. Do biurka pracownika dostawiona jest przystawka oraz dwa krzesła umożliwiające wypełnienie wniosków przez interesantów oraz załatwienie niezbędnych spraw.

Z przedstawionych przez Kierownika kontrolowanej jednostki pisemnych informacji wynika, że budynek GOPS w Łukcie nie posiada barier architektonicznych. Budynek jest parterowy, dzięki czemu nie ma problemu z dostaniem się do pomieszczeń. W razie potrzeby pracownik realizujący kontrolowane zadania wychodzi do klienta na zewnątrz i pomaga w załatwieniu sprawy.

(dowód: akta kontroli: 9.3)

Z informacji Kierownika GOPS w Łukcie wynika, że wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych przyjmowane są w pomieszczeniu zajmowanym przez pracownika realizującego kontrolowane zadania, gdzie przebywa tylko dłużnik alimentacyjny i upoważniony pracownik.

(dowód: akta kontroli: 9.3)

Akta spraw dotyczące świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz akta dotyczące dłużników alimentacyjnych gromadzone są w teczkach osobowych wpiętych do segregatorów. Wszystkie akta

przechowywane są w szafach zamkniętych na klucz w pomieszczeniu zajmowanym przez pracownika realizującego kontrolowane zadania.

(dowód: akta kontroli: 9.3)

Osobom przeprowadzającym kontrolę przekazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2019 roku i w 2020 roku zawarte z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej w Katowicach spółka z o.o.. Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łukcie pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli 10.2)

Zgodnie z art. 8a, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389 ze zm.) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do następujących biur:

1. Krajowy Rejestr Długów BIG S.A. – od 02.12.2015 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej KBIG S.A. - od dnia 28.12.2015 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. - od dnia 21.12.2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. - od dnia 18.12.2015 r.
5. Bisnode Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. – od dnia 12.02.2021 r.
6. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A. – od dnia 15.04.2016 r.

(dowód: akta kontroli: 9.2)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 9.3)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie prowadził:

- **36 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 postępowanie** w sprawie związanej z ustaleniem nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **4 postępowania** administracyjne w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań.

W kontrolowany okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych dotyczących umorzenia, odroczenia terminu spłaty oraz rozłożenia na raty nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Nie prowadzono również postępowań dotyczących umorzenia dłużnikowi alimentacyjnemu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (art. 30 ust. 1 i 2 ustawy).

(dowód: akta kontroli: 9.3)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie podejmował działania wobec **88** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **66** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Łukta,
- **22** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Ponadto ustalono, że dla 13 dłużników alimentacyjnych nie można było określić organu właściwego – co uniemożliwiło podejmowanie wobec nich działań.

W okresie objętym kontrolą do Gminnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie wpłynęły 2 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie w okresie objętym kontrolą.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonym postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco udzielano instruktażu pracownikowi realizującemu kontrolowane zadania.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **12** postępowań administracyjnych, zakończone wydaniem decyzji w tym:

- **8 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną z uchYLENIEM decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną z ustaleniem nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną z uznaniem dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 13, 14, 15, 16, 17.1, 17.2)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 10 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Łukta,
- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 11, 12, 17.1, 17.2)

VII. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybiecie o charakterze powtarzalnym tj.**

W **8 przypadkach**, co stanowiło **66 %** ogółu decyzji ustalających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (12) – w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie wyszczególniano faktycznej wysokości dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego).

Nr decyzji: FA.5080.17.2019, FA.5080.41.2019, FA.5080.28.2019, FA.5080.38.2019, FA.5080.23.2019, FA.5080.47.2019, FA.5080.13.2019, FA.5080.27.2019

(dowód: akta kontroli: 9.1, 13, 15)

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia jest niewystarczający nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

Wskazywanie w treści uzasadnienia decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie, ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**